

Morfologia I stadium rozwojowego i uwagi o biologii *Coptocephala rubicunda* (LAICHARTING, 1781) (Coleoptera: Chrysomelidae)

Morphology of the first development stage and notes on the biology of *Coptocephala rubicunda* (LAICHARTING, 1781) (Coleoptera: Chrysomelidae)

Spośród trzech gatunków z rodzaju *Coptocephala* odnotowanych na terenie Polski opisana została jedynie morfologia larwy I okresu wzrostowego *C. unifasciata*. Celowe jest więc przedstawienie budowy morfologicznej I stadium larwalnego i pewnych zagadnień z biologii gatunku *C. rubicunda*.

W oparciu o literaturę oraz na podstawie przeprowadzonych obserwacji dokonano analizy porównawczej budowy morfologicznej *C. unifasciata* i *C. rubicunda*. Cechami odróżniającymi te gatunki są:

- kształt szczecinek czołowych przedniego rzędu (dwie pary buławkowatych, wyszczerbionych, jedna para spłaszczonych na końcu, jedna para prostych – *C. rubicunda*, wszystkie proste – *C. unifasciata*);
- rozmieszczenie i wielkość centralnych szczecinek wargi górnej (po 4 szczecinki w dwóch grupach: 3 szczecinki położone blisko siebie, czwarta nieco krótsza umiejscowiona na przednim brzegu – *C. rubicunda*, wszystkie 4 szczecinki jednakowej długości blisko siebie – *C. unifasciata*);
- liczba i kształt szczecinek na przedpleczu (po 7 prostych na przednim i tylnym brzegu – *C. rubicunda*, 6 maczugowatych i jedna prosta na przednim brzegu, 10 prostych na tylnym – *C. unifasciata*).

Dorosłe osobniki *C. rubicunda* żerują na kwiatkach roślin baldaszkowatych porastających suche i słoneczne zbocza. Zaobserwowano żerowanie tego gatunku na: *Pimpinella saxifraga* L., *Seseli hippomarathrum* JACO. i sporadycznie *Selinum carvifolia* (L.) L. W czasie owipozycji jesiennej obserwowano w laboratorium zachowanie się 10 par. W ciągu doby jedna samica składa średnio 10 jaj, okres ten trwa do końca września. Jaja składane są w luźnych złożach po 5–10 sztuk lub pojedynczo. Samica przymocowuje je do ścianek hodowlarki za pomocą nici odchodzących od tylnego bieguna i pokrywa każde jajo z osobną kałową wydzieliną. Pomimo ciągłego dostarczania owadom pokarmu, średnio 21% jaj złożonych przez jedną samicę nie posiadało kałowej osłonki. Otrzymało larwy I okresu wzrostowego. W miarę wzrostu larwy dobudowywały nowe warstwy wydzielin kałowej do istniejącej osłonki i tym sposobem powiększały jej rozmiary. Dyskusyjnym zagadnieniem jest przyczyna wysokiej śmiertelności larw I stadium rozwojowego. Przypuszczać można, iż spowodowana była ona nieodpowiednimi warunkami termicznym lub wilgotnościowymi. Jednakże opierając się na danych z literatury można również wysnuć przypuszczenie, że *C. rubicunda* podobnie jak większość gatunków z podrodziny *Clythrinae* potrzebuje do rozwoju obecności pewnego gatunku mrówek. Do rozstrzygnięcia tych kwestii jak i określenia specjalizacji pokarmowej stadiów przedimagnalnych niezbędne jest przeprowadzenie dalszych obserwacji.

Ewa PIETRYKOWSKA, Lublin